

Nordregio

Nye perspektiver for befolkningsnedgang

Smart tilpasning
for kommuner og
regioner i Norden

Elin Cedergren
Hilma Salonen
Lumi Tomren

NORDREGIO POLICY BRIEF 2025:22

Innhold

Innledning	3
Hva er smart tilpasning, og hvorfor er det relevant?	4
Forslag til tiltak for smart tilpasning	6
Konklusjon	14
Om prosjektet	15
Referanser	17

Denne publikasjonen er også tilgjengelig på nett: <https://pub.nordregio.org/pb-2025-22-nye-perspektiver-for-befolkningsnedgang>.

Foto: Miia Itänen

Innledning

Befolkningsnedgang er i ferd med å bli et varig fenomen i mange europeiske regioner. Kommuner og regioner i Norden står også overfor store utfordringer etter hvert som befolkningen krymper, eldes og fordeler seg ulikt mellom steder. Disse demografiske endringene forsterker eksisterende ulikheter og skaper utfordringer, særlig for kommuner som allerede er sårbare når det gjelder økonomisk bærekraft, tjenestetilbud og utvikling av infrastruktur.

Planlegging har i lang tid vært orientert mot vekst, noe som har gjort det vanskelig for politikere og lokale myndigheter å forholde seg til befolkningsnedgang – et fenomen som ofte oppfattes som en "uønsket sykdom" (Sousa og Pinho 2015 i Syssner 2015; Heleniak og Sánchez Gassen, 2020). Samtidig er det viktig å erkjenne at kommuners evne til å påvirke store demografiske endringer ofte er begrenset. Disse realitetene bør anerkjennes og adresseres i nasjonale, regionale og lokale strategier.

Smart tilpasning er en tilnærming som handler om å bruke ressurser mer effektivt, tilpasse tjenestetilbudet og utvikle nye løsninger som svarer på behovene i steder med synkende befolkningstall. Innenfor denne tilnærmingen ses ikke befolkningsnedgang kun som et problem, men også en mulighet til å utnytte lokale styrker og bygge mer robuste lokalsamfunn.

Dette policy-notatet gir en oversikt over de viktigste prinsippene bak smart tilpasning og ser nærmere på hvordan konseptet kan brukes i politikk og praksis. Til slutt presenteres mulige strategier som nordiske beslutningstakere og planleggere kan benytte for å håndtere befolkningsnedgang og demografiske endringer – både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

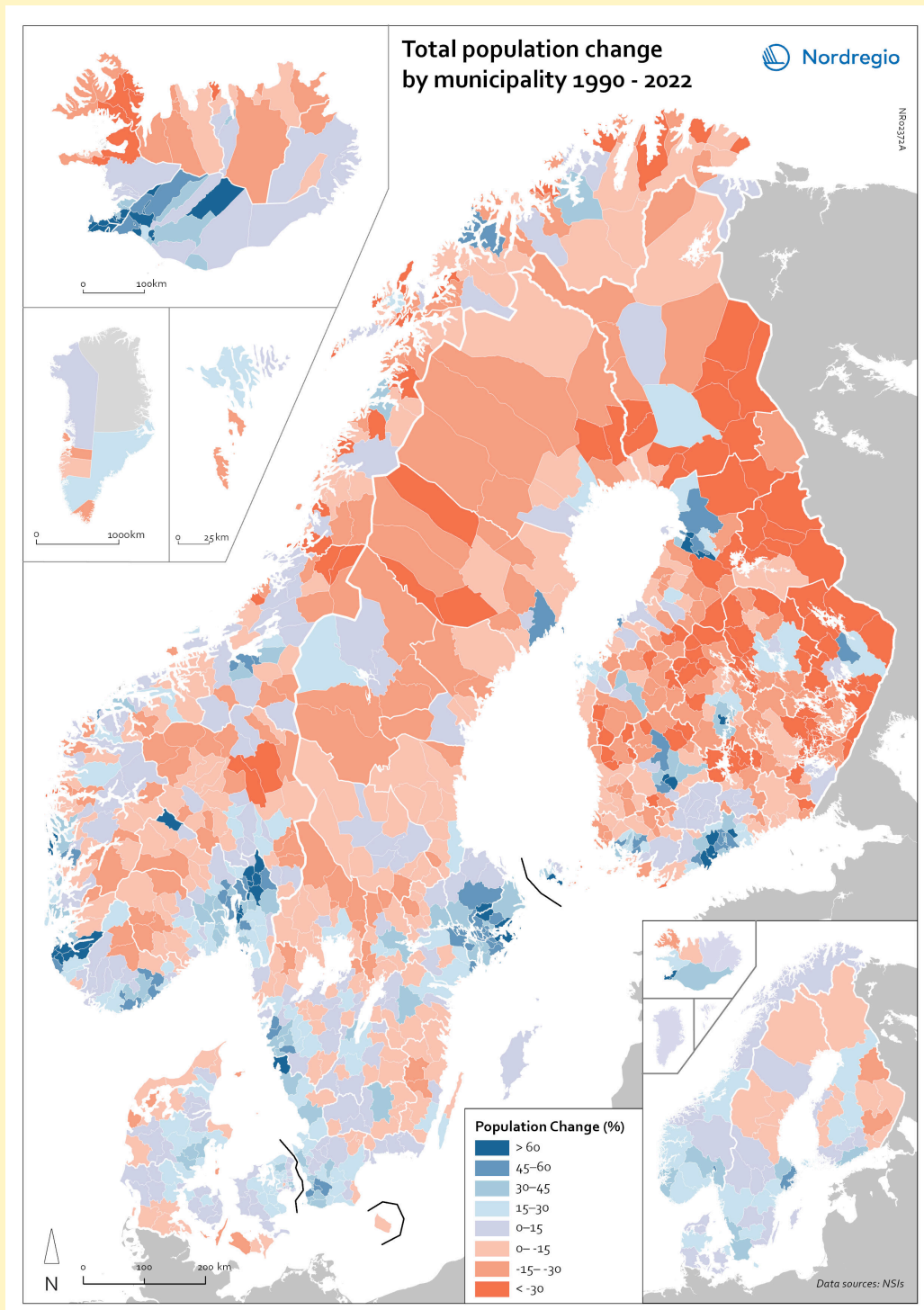
Hva er smart tilpasning, og hvorfor er det relevant?

Den demografiske utviklingen i Norden preges av ubalansert vekst mellom steder. Befolkningsveksten har i hovedsak vært konsentrert rundt store og mellomstore byer og deres omkringliggende områder, mens befolkningsnedgangen har spredt seg over store arealer. Mange mindre, rurale og/eller spredt befolkede områder står overfor langvarig nedgang i folketallet, selv om denne trenden også gjelder i steder utenfor distriktene (Stjernberg et al., 2024). Kart 1 illustrerer prosentvis endring i total befolkning for alle kommuner i de nordiske landene fra 1990 til 2022. Den totale befolkningsendringen inkluderer både naturlig endring (fødsler minus dødsfall) og nettoinnvandring.

Befolkningsnedgang påvirker kommunenes evne til å tilby offentlige tjenester, opprettholde infrastruktur, sikre inntekter og gjennomføre langsiktige planer. Når innbyggertallet faller, reduseres også skatte- og avgiftsinntektene. I nordiske land, der lange avstander og omfattende distriktsområder er utbredt, byr dette på særlige utfordringer for lokal og regional planlegging. Infrastrukturen blir ofte overdimensjonert i forhold til dagens og fremtidige behov, samtidig som nye investeringer og fortsatt forvaltning er nødvendige for å opprettholde lovpålagte oppgaver (Grundel & Magnusson, 2022). I tillegg sliter mange kommuner med tomme boliger, samtidig som det er mangel på boliger som dekker spesifikke behov (Eliassen et al., 2020). Andre velkjente utfordringer er redusert arbeidsstyrke, begrenset administrativ kapasitet og vanskeligheter med å planlegge skole- og utdanningstilbud i takt med synkende elevtall (Slätmo et al., 2024; Carson et al., 2022). Når befolkningen eldes, øker også etterspørselen etter eldreomsorg og helsetjenester (Heleniak & Sánchez Gassen, 2020). Befolkningsnedgang kan også påvirke det sosiale livet lokalt og innbyggernes opplevelse av stedet (Syssner, 2024).

Selv om politiske aktører på overnasjonalt, nasjonalt og regionalt nivå har forsøkt å håndtere disse utfordringene på ulike måter (Copus et al., 2021), er mye av den rådende politikken i Norden fortsatt sterkt preget av vekstorienterte strategier (Syssner, 2022). Samtidig peker nyere forskning på hybride tilnærminger, der kommuner og regioner formelt sett holder fast ved vekstambisjoner, men i praksis inkluderer elementer av tilpasning i sine praktiske beslutninger (Kahila et al., 2022; Hagen et al., 2023). I Norden ser vi også eksempler på hvordan kommuner samarbeider for å møte utfordringer knyttet til befolkningsnedgang. Andre tiltak inkluderer mer effektiv planlegging av tjenester og infrastruktur, innovative løsninger på arbeidskraftmangel, og økt fokus på behovene hos den lokale befolkningen som er igjen (Kahila & Teräs, 2021; Syssner, 2022).

Smart tilpasning er en strategi som handler om å tilpasse politikk, ressurser og tjenester på en proaktiv måte i møte med en aldrende og krympende befolkning. Ved å tilpasse seg demografiske realiteter kan kommuner og regioner finne nye muligheter for stedsutvikling, bedre tjenestetilbud og et sterkere sosialt fellesskap.

Kart 1: Total befolkningsendring per kommune i de nordiske landene, 1990–2022 (1992–2022 for Island på grunn av mangel på tilgjengelige data før 1992). Det mindre kartet i nedre høyre hjørne viser den totale befolkningsendringen på regionalt nivå i de nordiske landene.

Foto: Miia Itänen

Forslag til tiltak for smart tilpasning

Dette policy-notatet presenterer forslag til tiltak innen syv områder for å fremme smart tilpasning til befolkningsnedgang i Norden. Forslagene bygger på innsikter fra 11 workshops med deltakere fra kommunale, regionale og nasjonale planmiljøer, landsbygdsmyndigheter, beslutningstakere og eksperter fra Sverige, Finland, Norge, Island og Danmark. Målet med diskusjonene var å samle kunnskap som kan støtte utviklingen av konkrete tiltak. Selv om prosjektet ikke har identifisert etablerte og enhetlige strategier for smart tilpasning^[1], gir tiltakene som er løftet fram i prosjektet nyttig erfaringsbasert kunnskap for videre strategisk arbeid, både i Norden og internasjonalt.

1. **Nye narrativ rundt befolkningsnedgang**
2. **Kunnskap om befolkningsnedgang, demografiske endringer og konsekvenser**
3. **Kommunikativ planlegging og fordelene ved å være små**
4. **Sosial infrastruktur og arealplanlegging**
5. **Flernivåstyring og samarbeid**
6. **Finansiering av tilpasningstiltak og framtidsrettet planlegging**
7. **Integrering av grønn omstilling i arbeidet med befolkningsnedgang**

1. Med unntak av det regionale strategiske programmet for Nord-Karelia 2022–2025, som har tatt i bruk en tilnærming med smart tilpasning: <https://pohjois-karjala.fi/wp-content/uploads/2023/02/Brochure-POKAT2025-21x21-web.pdf>

Foto: Laura Karlin/norden.org

1. Nye narrativ rundt befolkningsnedgang

En synkende befolkning forbindes ofte med stigma, noe som gjør det vanskelig å snakke åpent om demografiske realiteter. Mange krympende kommuner fremmer fortsatt politikk som er rettet mot befolkningsvekst, i frykt for at det å anerkjenne befolkningsnedgang kan redusere stedsattraktivitet eller politisk oppslutning. Dersom kommunal suksess i større grad blir målt i lokal trivsel, motstandskraft og livskvalitet – og ikke bare i vekst – kan det støtte kommuner i å utvikle fremtidsrettede strategier som svarer på den faktiske demografiske utviklingen. Kommuner som drar nytte av fordelene ved å være små (f.eks. tettere fellesskap, mer fleksibel forvaltning og større innbyggerengasjement) kan lettere bygge tillit og legitimitet for å gjennomføre tilpasningstiltak.

Tiltak for regionale og lokale beslutningstakere:

- Anerkjenn demografiske endringer i strategiske dokumenter og planer, og kommuniser åpent om utfordringer og konsekvenser knyttet til befolkningsnedgang.
- Iverksett tilpasningstiltak med fokus på lokal livskraft og økonomisk motstandskraft – parallelt med tiltak for å bremse befolkningsnedgangen.
- Involver innbyggere og lokale aktører i tverrsektorielt og fremtidsrettet plan- og beslutningsarbeid for å sikre demokratisk forankring av tilpasningstiltak.

Tiltak for nasjonale beslutningstakere:

- Gi veiledning til kommuner og regioner for hvordan smart tilpasning kan innpasses i langsiktig planlegging.
- Støtt bevisstgjøring og tiltak som bidrar til å normalisere diskusjoner rundt befolkningsnedgang og behovet for tilpasning i det offentlige ordskiftet.

Foto: Mads Schmidt Rasmussen/norden.org

2. Kunnskap om befolkningsnedgang, demografiske endringer og konsekvenser

Mange kommuner mangler detaljert og sammenlignbar demografisk informasjon som er nødvendig for god planlegging. For å kunne møte demografiske endringer og utvikle tilpassede løsninger på utfordringene, trenger regioner og kommuner mer detaljert kunnskap om befolkningsendring, verktøy for scenarioplanlegging og økt samarbeid på tvers av sektorer.

Tiltak for lokale og regionale beslutningstakere:

- Forbedre demografisk kartlegging og scenarioplanlegging på lokalt og regionalt nivå.
- Delta i læringsnettverk for å utveksle innsikt med andre kommuner og regioner som står overfor lignende utfordringer.

Tiltak for nasjonale beslutningstakere:

- Sikre at kommuner har tilgang til detaljert befolknings- og regionalstatistikk. Det er også behov for sammenlignbare metoder og analyseverktøy på tvers av kommune- og fylkesgrenser, da befolkningsnedgang ofte har implikasjoner utover administrative grenser.
- Etabler plattformer for kunnskapsdeling mellom kommuner for å styrke felles læring.
- Støtt kommuner og regioner med å utvikle kompetanse til å analysere demografisk utvikling, slik at innsamlede data kan benyttes bedre.

Foto: Miia Itänen

3. Kommunikativ planlegging og fordelene ved å være små

Befolkningsnedgang omtales ofte negativt i det offentlige ordskiftet, noe som kan bidra til motstand mot tilpasningstiltak. Det kan også begrense engasjementet blant innbyggere og hindre proaktiv planlegging. Samtidig besitter innbyggere innsikt i hvordan steder og lokale verdier brukes, oppleves og verdsettes – dette bør utnyttes i arbeidet med å definere fremtidsrettede planer.

Tiltak for lokale og regionale beslutningstakere:

- Styrk medvirkningsbaserte planprosesser, slik at innbyggere opplever eierskap over lokale og regionale tiltak.
- Løft fram fordelene ved å være små, som samhold i lokalsamfunnet og bedre livskvalitet.

Tiltak for nasjonale beslutningstakere:

- Støtt tiltak som bygger kommunenes kapasitet og kompetanse innen medvirkning og kommunikativ planlegging.

Foto: Miia Itänen

4. Sosial infrastruktur og arealplanlegging

Kommuner som opplever befolkningsnedgang står ofte igjen med overdimensjonert infrastruktur og utfordringer i tjenesteytingen, noe som gir ineffektiv ressursbruk og økonomisk press. Samtidig kan dårlig planlagte kutt i tjenester svekke livskvaliteten og lokalt samhold. Strategisk arealbruk og tjenestepanlegging – som flerfunksjonelle servicesentre og ombruk av bygg – kan sikre bedre ressursbruk. Investeringer i offentlige rom, boligtiltak og fellesarealer bidrar til å bevare livskraften i lokalsamfunn.

Tiltak for lokale og regionale beslutningstakere:

- Tilpass areal- og infrastrukturplaner til endrede behov i befolkningen.
- Invester i flerfunksjonelle servicesentre som bedrer tilgjengeligheten og reduserer kostnader.
- Utvikle boliger og offentlige rom strategisk med mål om å øke livskvaliteten.
- Kartlegg tjenestebehovene til sårbare grupper i perifere områder, inkludert transport- og mobilitetsløsninger.

Tiltak for nasjonale beslutningstakere:

- Tilby finansieringsmekanismer som støtter kommuners og regioners planer for å transformere eksisterende infrastruktur.
- Sikre tilstrekkelig fleksibilitet nasjonale rammeverket for at kommuner og regioner kan tilpasse tjenester og arealplaner til demografiske realiteter.

Foto: Miia Itänen

5. Flernivåstyring og samarbeid

Befolkningsnedgang skjer på tvers av administrative grenser, men likevel konkurrerer kommuner ofte om innbyggere og investeringer fremfor å samarbeide. Mange kommuner mangler også kapasitet til å drive langsiktig tilpasningsarbeid. Styrket samarbeid lokalt og regionalt kan gi bedre tjenesteyting, samordning og stordriftsfordeler. Nasjonale myndigheter spiller en viktig rolle i å fjerne lovmessige barrierer og stimulere til samarbeid.

Tiltak for lokale og regionale beslutningstakere:

- Utvikle samarbeidsbaserte løsninger for ressurser, tjenestetilbud og forvaltning på tvers av kommuner.
- Lag felles strategiske rammer for planlegging på tvers av kommune- og regiongrenser.

Tiltak for nasjonale beslutningstakere:

- Sikre lovmessige rammer som legger til rette for interkommunalt og regionalt samarbeid, samtidig som de ivaretar lokale og regionale forhold.
- Støtt myndigheter og institusjoner med ansvar for regional utvikling slik at de kan bistå kommuner med å gjennomføre tilpasningsstrategier.

Foto: Elin Cedergren

6. Finansiering av tilpasningstiltak og framtidsrettet planlegging

Finansieringsmekanismer er ofte innrettet mot befolkningsvekst, noe som gjør det vanskelig for kommuner å få støtte til tilpasningstiltak. Fleksible finansieringsordninger som ikke er avhengige av vekstmål, kan gi kommuner større handlingsrom til å investere i bærekraftige løsninger. For at lokal utvikling skal kunne møte fremtidens behov, bør nasjonale myndigheter fremme scenariobasert, langsiktig planlegging.

Tiltak for lokale og regionale beslutningstakere:

- Sørg for at lokale budsjetter tar høyde for langsiktige tilpasningsbehov, ikke bare kortsiktige tiltak.
- Dra nytte av regionalt samarbeid for å sikre medfinansiering av felles tjenester og infrastruktur.

Tiltak for nasjonale beslutningstakere:

- Utvikle finansieringsordninger som støtter kommuner og regioner i å gå bort fra vekstbaserte modeller.
- Tilby oppstartsmidler til «living labs» for smart tilpasning, slik at kommuner kan teste nye strategier i større skala.
- Sørg for at de særskilte utfordringer i krympende kommuner og regioner blir tatt hensyn til i statlige midler.

Foto: Miia Itänen

7. Integrering av grønn omstilling i arbeidet med befolkningsnedgang

Smart tilpasning må ses i sammenheng med andre store endringer i nordiske kommuner og regioner, som grønn omstilling og digitalisering. Å samordne tilpasningsstrategier med bærekrafts-mål kan skape synergier. For innbyggerne som blir igjen i områder med utflytting er det viktig å se at kommunen fortsatt satser på fremtiden. Samtidig kan tiltak knyttet til grønn omstilling og digitalisering bidra til å utvide mulighetene for arbeid og utdanning. For å lykkes med denne samordningen kreves medvirkning og stedstilpassede løsninger.

Tiltak for lokale og regionale beslutningstakere:

- Utnytt lokale naturressurser på en bærekraftig måte i lokal og regional utvikling.
- Undersøk skattemuligheter på lokalt nivå for å sikre at investeringer og gevinster i den grønne omstillingen kommer lokalsamfunnet til gode.
- Delta i nettverk og initiativer innen grønn omstilling for å hente inspirasjon til nye løsninger og fremtidig planlegging.

Tiltak for nasjonale beslutningstakere:

- Utvikle nasjonale retningslinjer og støtteordninger for å samordne smart tilpasning, grønn omstilling og digital omstilling.
- Legg til rette for at gevinster fra lokal natur og næringsutvikling kan reinvesteres i lokalsamfunnet.
- Sikre tiltak for digital inkludering og desentraliserte arbeidsmuligheter, slik at flere kan bli boende i distriktene.

Foto: Elin Cedergren

Konklusjon

Noen av de viktigste temaene som har blitt løftet fram, er behovet for å utvide forståelsen av hva som regnes som suksess, slik at livskvalitet, aktiv deltakelse i samfunnet og miljømessig bærekraft også inkluderes. Workshopene som har blitt gjennomført, understreket behovet for helhetlige og fleksible planleggingsmetoder som inkluderer realistiske befolkningsframskrivninger og scenarioplanlegging. Kombinasjonen av smart tilpasning og grønn omstilling pekes på som en mulig strategi for langsiktig planlegging i regioner og kommuner.

Samarbeid mellom kommuner og tilstrekkelig bemanning er avgjørende for utviklingen av tjenestetilbud og forvaltning. Regionale og nasjonale politikere må støtte interkommunalt samarbeid og tilby finansieringsordninger som legger vekt på tilpasning og bedre livskvalitet fremfor for befolkningsvekst. Lokalt tilpassede løsninger på befolkningsnedgang forutsetter både bred deltakelse, tillit og målrettede investeringer i sosial infrastruktur. Flerfunksjonelle servicesentre og digitale løsninger kan bidra til å øke både effektivitet og tilgjengelighet.

Prosjektets konklusjon er at smart tilpasning gir regioner og kommuner et rammeverk for å gripe de mulighetene som følger med demografiske endringer. En proaktiv og samordnet strategi krever imidlertid også politisk engasjement på nasjonalt nivå. Kommuner med synkende folketall kan bli foregangskommuner i tilpasningsarbeidet, ved å bruke egne ressurser til å styrke innbyggernes livskvalitet.

Om prosjektet

Dette policy-notatet er utarbeidet som en del av prosjektet *Smart Adaptation to Rural Realities: Approaches and Practices in Nordic Municipalities and Regions (2023–2025)*. Prosjektets hovedmål er å identifisere og beskrive smart tilpasning og dets innvirkning på forvaltning i Norden. I tillegg har prosjektet som mål å fremme kunnskapsutveksling om mulige strategier for smart tilpasning mellom nordiske kommuner, regioner og nasjonale aktører.

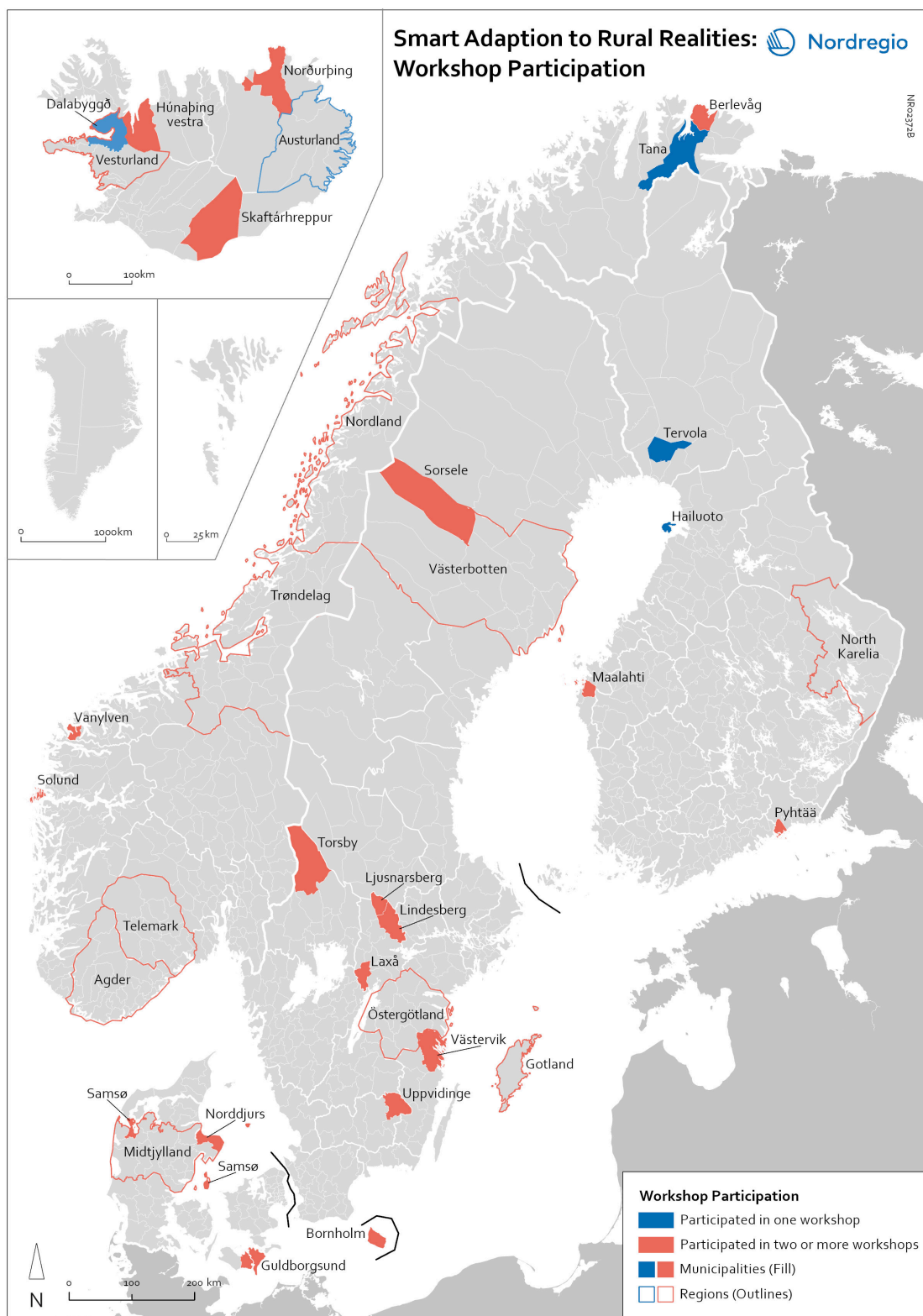
Prosjektet baserer seg på gjennomgang av nordisk og europeisk litteratur om befolkningsnedgang og smart tilpasning, inkludert fagfelleverderte artikler samt publikasjoner fra forskningsinstitutter, myndigheter og organisasjoner. Det ble også gjort bakgrunnsstudier av nordiske tiltak for regional og distriktsutvikling, samt nasjonale støtteordninger knyttet til befolkningsnedgang.

I løpet av prosjektet ble det gjennomført to digitale workshops (2023–2024) for hvert land med deltakere fra kommuner, regionale og nasjonale myndigheter, eksperter og beslutningstakere fra Sverige, Finland, Norge, Island og Danmark. I tillegg ble det arrangert en felles nordisk workshop. I workshopene ble utfordringer knyttet til befolkningsnedgang diskutert, lokale og regionale utviklingsmuligheter uavhengig av befolkningsvekst ble kartlagt, og det ble foreslått ulike tilpasningsløsninger på flere nivåer.

Deltakerne i workshopene ble valgt basert på kommuner med størst befolkningsnedgang i perioden 1990–2022, med utgangspunkt i de ti kommunene i hvert land med størst prosentvis nedgang. Regionene ble deretter valgt ut fra andelen kommuner med befolkningsnedgang. Selv om de fleste utvalgte kommunene har hatt en jevn nedgang i folketallet, ble det også inkludert kommuner med mindre nedgang, samt noen kommuner med svak befolkningsvekst, for å sikre et mangfold av erfaringer og perspektiver. Det ble lagt vekt på geografisk og demografisk variasjon, selv om mange av kommunene kjennetegnes av å være små i innbyggertall, men store i areal.

Takk

Resultatene og anbefalingene i dette policy-notatet er utviklet av Nordregio på bakgrunn av diskusjonene i prosjektets workshops. Vi ønsker å takke representantene fra kommuner, regioner, nasjonale myndigheter og departementer, samt eksperter, som har deltatt aktivt og delt sine erfaringer og innsikter gjennom prosjektet.

Kart 2. Kartet viser hvilke kommuner og regioner i Sverige, Norge, Finland, Danmark og Island som har deltatt i prosjektets workshops. Kartforklaringen viser hvilke kommuner eller regioner som har hatt representanter til stede i én eller flere workshops, og hvor mange ganger hver kommune eller region har deltatt.

Referanser

Copus, A., Kahila, P., Dax, T., Kovács, K., Tagai, G., Weber, R., Grunfelder, J., Meredith, D., Ortega-Reig, M., Piras, S., Löfving, L., Moodie, J., Fritsch, M., & Ferrandis, A. (2021). European shrinking rural areas: Key messages for a refreshed long-term European policy vision. *TERRA. Revista de Desarrollo Local*(8), 280-309. <http://dx.doi.org/10.7203/terra.8.20366>

Qvist Eliassen, S., Ormstrup Vestergård, L., Sigurjónsdóttir, H., Turunen, E., & Penje, O. (2020). Rural housing challenges in the Nordic region. *Nordregio Report 2020:7*. <http://doi.org/10.6027/R2020:7.1403-2503>

Grundel, I., & Magnusson, D. (2022). Planning to grow, planning to rock on – Infrastructure management and development in shrinking municipalities. *European Planning Studies*, 31(6), 1184–1202. <https://doi.org/10.1080/09654313.2022.2108311>

Hagen, A., Higdén, U., & Övervåg, K. (2023). Planning to meet challenges in shrinking rural regions: Towards innovative approaches to local planning. *Fennia - International Journal of Geography*, 200(2), 175–190. <https://doi.org/10.11143/fennia.119752>

Heleniak, T., & Sanchez Gassen, N. (2020). The demise of the rural Nordic region? Analysis of regional population trends in the Nordic countries, 1990 to 2040. *Nordic Welfare Research*, 5(1), 40-57. <https://doi.org/10.18261/issn.2464-4161-2020-01-05>

Kahila, P., & Teräs, J. (2021). Mitä on älykäs sopeutuminen? Valtioneuvoston kanslia, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan artikkelisarja 26/2021 (policy brief). <https://tietokayttoon.fi/documents/1927382/2116852/26-2021-Mit%C3%A4+on+%C3%A4lyk%C3%A4s+sopeutuminen.pdf/a1314c89-f051-8d1b-5bc2-1cce3bbb5690/26-2021-Mit%C3%A4+on+%C3%A4lyk%C3%A4s+sopeutuminen.pdf?t=1633947450947>

Kahila, P., Hirvonen, T., Jolkkonen, A., Kurvinen, A., Lemponen, V., Makkonen, T., Rautiainen, S., Copus, A., Teräs, J., Turunen, E., Lebbing, J., Vester, L., & Meijer, M. (2022). Mitä on älykäs sopeutuminen? Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnon julkaisusarja 2022:42. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164165/VNTEAS_2022_42.pdf

Stjernberg, M., Vasilevskaya, A., & Penje, O. (2024). Towards a grid-based Nordic territorial typology: A new tool for spatial analysis across the urban-rural continuum. *Nordregio Report 2024:9*. Nordregio, Stockholm. <https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1845364/FULLTEXT01.pdf>

Sousa, S., & Pinho, P. (2015). Planning for shrinkage: Paradox or paradigm. *European Planning Studies*, 23(1), 12-32.
<https://doi.org/10.1080/09654313.2013.820082>

Syssner, J. (2015). Planning for shrinkage? Policy implications of demographic decline in Swedish municipalities, *Journal of Depopulation and Rural Development Studies*. <https://doi.org/10.4422/ager.2015.14>

Syssner, J. (2018). Dealing with urban and rural shrinkage: Formal and informal strategies. In G.-J. Hospers & J. Syssner (Eds.), *Dealing with urban and rural shrinkage*. LIT Verlag.

Syssner, J. (2022). What can geographers do for shrinking geographies? *Fennia*, 200(2), 98–119. <https://doi.org/10.11143/fennia.120536>

Om denne publikasjonen

Nye perspektiver for befolkningsnedgang: Smart tilpasning for kommuner og regioner i Norden

Elin Cedergren, Hilma Salonen & Lumi Tomren

I dette policy-notatet presenteres hovedfunnene fra prosjektet «Smart adaptation to Rural Realities: Approaches and Practices in Nordic Municipalities and Regions». Innholdet bygger på nordisk og europeisk litteratur om befolkningsnedgang, forskning på regional utvikling og distriktspolitikk, samt intervjuer med eksperter. Som en del av prosjektet ble det arrangert workshops med deltakere fra kommuner, regioner og nasjonale myndigheter i Sverige, Finland, Norge, Island og Danmark. Publikasjonen utforsker hvordan smart tilpasning kan benyttes for å møte demografiske endringer. Sentrale strategier inkluderer mer effektiv ressursallokering, tilpasning av tjenestetilbudet og utvikling av innovative løsninger som svarer på behovene i kommuner med synkende befolkning. Notatet presenterer perspektiver rettet mot lokale, regionale og nasjonale beslutningstakere i Norden om hvordan demografiske endringer kan håndteres gjennom målrettede tilpasningsstrategier.

Nordregio Policy Brief 2025:22

ISSN: 2001-3876

<http://doi.org/10.6027/PB2025:22.2001-3876>

© Nordregio 2025

Kommunikasjon og layout: Miia Itänen, Nordregio

Kart: Daniel Pils, Nordregio

Forsidefoto: Carl Tronders/Unsplash

Fotoer: Miia Itänen, Elin Cedergren, Laura Karlin/norden.org, Mads Schmidt Rasmussen/norden.org

Nordregio

Nordregio er et ledende nordisk og europeisk forskningssenter for regional utvikling og planlegging, grunnlagt av Nordisk Ministerråd i 1997. Vi driver løsningsorientert og anvendt forskning som tar for seg aktuelle problemer både fra et forskerperspektiv og fra politikernes ståsted, og interessenter. Nordregios forskning utføres på internasjonalt, regionalt og lokalt nivå og dekker et stort geografisk område, med fokus på Norden, Østersjøregionen, Europa og Arktis.

Nordregio

Holmamiralens Väg 10

Skeppsholmen

Stockholm, Sweden

www.nordregio.org